

اتحادیه صادرکنندگان فرآورده های
نفت، گاز و پتروشیمی ایران

گزارش، همگنی معاملات خوراک پالایشگاهی

هفته دوم اردیبهشت ۱۴۰۵

شناسنامه گزارش

تهیه شده در دپارتمان پژوهش و آمار اتحادیه صادرکنندگان فرآورده‌های نفت، گاز و پتروشیمی ایران

عنوان گزارش: گزارش هفتگی معاملات خوراک پالایشگاهی؛ هفته دوم اردیبهشت ۱۴۰۵

گردآوری و تدوین: مهتاب ابراهیمی

ناظر: فریدون اسعدی، هادی ابراهیمی

نوع گزارش: تحلیلی

شماره گزارش: ۱۴۰۵/۶۲۴۴۴

تاریخ انتشار: اردیبهشت ۱۴۰۵

فهرست

- ۱ مقدمه
- ۱ ۱. ميعانات گازي
- ۲ ۲. وکيوم باتوم
- ۴ ۳. روغن پایه
- ۴ ۳-۱. روغن پایه؛ نفت ایرانول
- ۵ ۳-۲. روغن پایه؛ نفت بهران
- ۶ ۳-۳. روغن پایه؛ نفت پارس
- ۷ ۳-۴. روغن پایه؛ نفت سپاهان
- ۸ ۴. اسلاک واکس
- ۸ ۴-۱. اسلاک واکس؛ نفت ایرانول
- ۹ ۴-۱-۱. اسلاک واکس؛ نفت ایرانول تهران
- ۱۰ ۴-۱-۲. اسلاک واکس؛ نفت ایرانول آبادان
- ۱۱ ۴-۲. اسلاک واکس؛ نفت پارس
- ۱۲ ۴-۳. پارافین واکس؛ نفت سپاهان
- ۱۳ جمع‌بندی

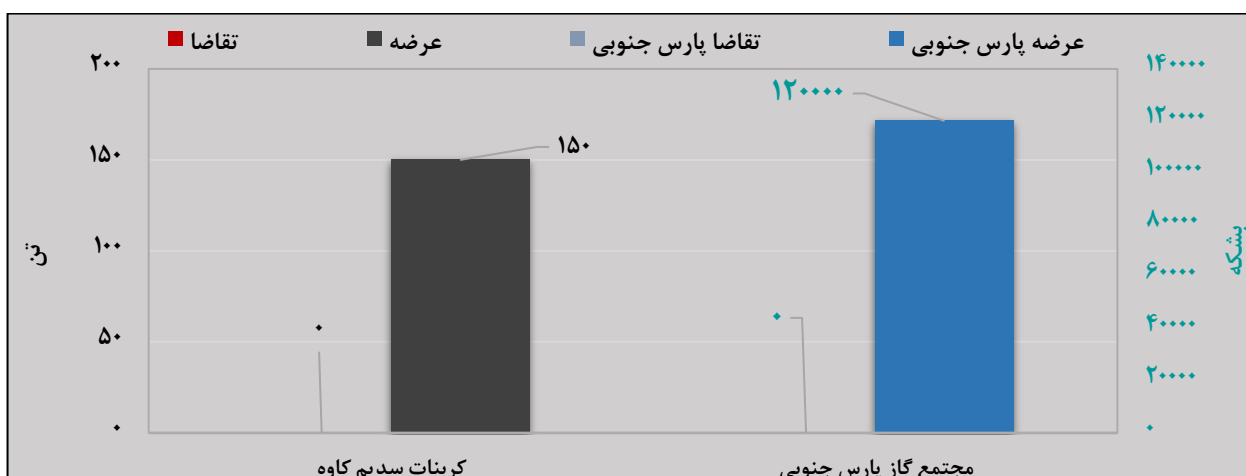
مقدمه

این گزارش با هدف تحلیل وضعیت بازار خوراک و محصولات میانی پالایشگاهی و ارزیابی کارایی سازوکار عرضه در بورس‌های کالایی کشور، به بررسی معاملات چهار محصول راهبردی شامل میعانات گازی، وکیوم باتوم، روغن پایه و اسلاک واکس/پارافین واکس در هفته دوم اردیبهشت‌ماه ۱۴۰۵ می‌پردازد. تمرکز اصلی گزارش بر سنجش توازن عرضه و تقاضا، میزان تمرکز تولید و عرضه، و پیامدهای آن بر رفتار قیمتی بازار در بستر بورس انرژی و بورس کالای ایران است. یافته‌های این گزارش می‌تواند از منظر سیاست‌گذاری بازار انرژی و پالایش، به‌عنوان شاخصی از میزان کفایت عرضه، شدت فشار تقاضا و اثربخشی مکانیسم کشف قیمت مورد استفاده قرار گیرد. بررسی هم‌زمان حجم معاملات و شدت رقابت قیمتی، این امکان را فراهم می‌سازد تا رابطه میان محدودیت‌های سمت عرضه، ساختار بازار و نوسانات قیمت‌ها به‌صورت دقیق‌تری تحلیل شود. در همین راستا، نتایج ارائه‌شده می‌تواند مبنایی برای بازنگری در سیاست‌های تنظیم بازار، برنامه‌ریزی عرضه هفتگی و ارزیابی آثار تمرکز عرضه بر پایداری بازار خوراک پالایشگاهی در کوتاه‌مدت باشد.

۱. میعانات گازی

میعانات گازی طی هفته دوم اردیبهشت‌ماه ۱۴۰۵ توسط دو شرکت کربنات سدیم کاوه و مجتمع گاز پارس جنوبی تولید و به ترتیب توسط شرکت کربنات سدیم کاوه و شرکت ملی نفت ایران در بورس انرژی ایران عرضه شد. شکل زیر حجم عرضه و تقاضای ثبت‌شده برای میعانات گازی شرکت‌های مذکور را برای هفته دوم اردیبهشت سال جاری نمایش می‌دهد. همان‌گونه که مشاهده می‌شود، عرضه میعانات گازی شرکت کربنات سدیم کاوه به میزان ۱۵۰ تن بوده و تقاضایی برای آن در بورس انرژی به ثبت نرسیده است. همچنین، عرضه میعانات گازی مجتمع گاز پارس جنوبی در هفته مذکور به میزان ۱۲۰ هزار تن بوده و مانند میعانات گازی شرکت کربنات سدیم کاوه، برای میعانات پارس جنوبی نیز تقاضایی در بورس انرژی به ثبت نرسیده است.

شکل ۱. وضعیت عرضه و تقاضای میعانات گازی به تفکیک پالایشگاه‌ها؛ هفته دوم اردیبهشت ۱۴۰۵

مأخذ: بورس انرژی ایران.

همچنین، دو شرکت مذکور به سبب نبود تقاضا برای میعانات گازی آن‌ها معامله‌ای نیز در بورس کالا نداشته‌اند و بحث رقابت قیمتی برای معاملات آن‌ها مطرح نیست. با این وجود لازم به ذکر است که شرکت کربنات سدیم کاوه هر تن میعانات

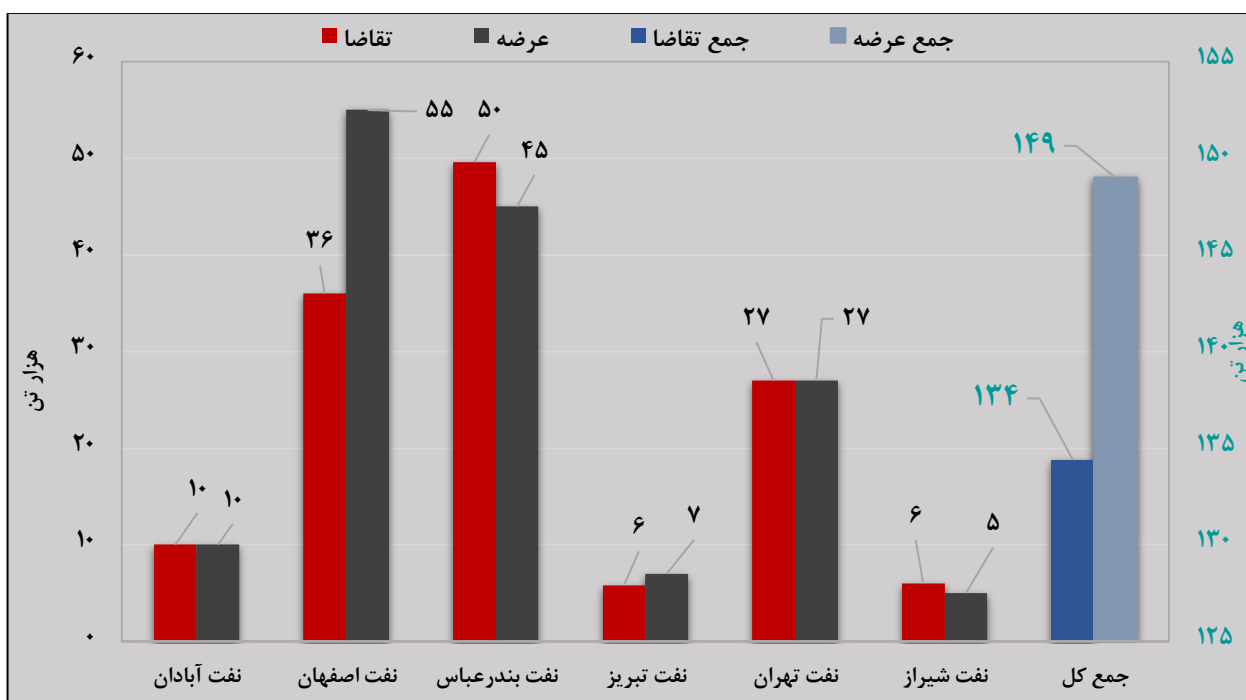
گازی خود را به قیمت پایه ۱,۱۰۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال و شرکت مجتمع گاز پارس جنوبی هر بشکه میعانات گازی خود را به قیمت پایه ۱۲۲,۱۰۰,۰۰۰ ریال در بورس انرژی عرضه کرده‌اند.

در نهایت، در هفته دوم اردیبهشت‌ماه ۱۴۰۵، عرضه‌ی میعانات گازی توسط شرکت‌های کربنات سدیم کاوه و مجتمع گاز پارس جنوبی در بورس انرژی، به دلیل نبود تقاضای متناظر، به هیچ‌گونه معامله یا رقابت قیمتی منجر نشد. این وضعیت نشان‌دهنده رکود و فقدان پویایی خریداران برای این محصول در بازه زمانی مذکور است.

۲. وکیوم باتوم

وکیوم باتوم در هفته دوم اردیبهشت‌ماه سال ۱۴۰۵ توسط شش پالایشگاه از جمله، نفت آبادان، نفت اصفهان، نفت بندرعباس، نفت تبریز، نفت تهران و نفت شیراز در بورس کالای ایران عرضه شد. شکل زیر حجم عرضه و تقاضای این محصول را در بازه‌ی مذکور نشان می‌دهد. همانطور که می‌بینیم، در هفته مورد بررسی بیشترین تقاضای ثبت‌شده در بورس کالای ایران برای وکیوم باتوم تولیدی دو شرکت پالایش نفت بندرعباس (معادل ۵۰ هزار تن) و پالایش نفت اصفهان (معادل ۳۶ هزار تن) است. همچنین، در هفته مذکور، شرکت نفت اصفهان و نفت بندرعباس، به ترتیب با عرضه ۵۵ و ۴۵ هزار تنی بیشترین حجم عرضه وکیوم باتوم را به خود اختصاص داده‌اند، در حالی که شرکت نفت شیراز تنها ۵ هزار تن عرضه داشته است که کمترین میزان عرضه در میان پالایشگاه‌ها محسوب می‌شود. حجم عرضه و تقاضای پالایشگاه‌ها در طی هفته مورد بررسی در مواردی کسری عرضه، در مواردی مازاد عرضه و در مواردی تناسب عرضه با تقاضا را تجربه کرده است. لازم به ذکر است که اختلاف محسوسی بین عرضه و تقاضا طی هفته مذکور وجود نداشته است و تنها برای وکیوم باتوم شرکت نفت اصفهان به میزان ۱۹ هزار تن مازاد عرضه ثبت شده، که مقدار قابل توجهی است.

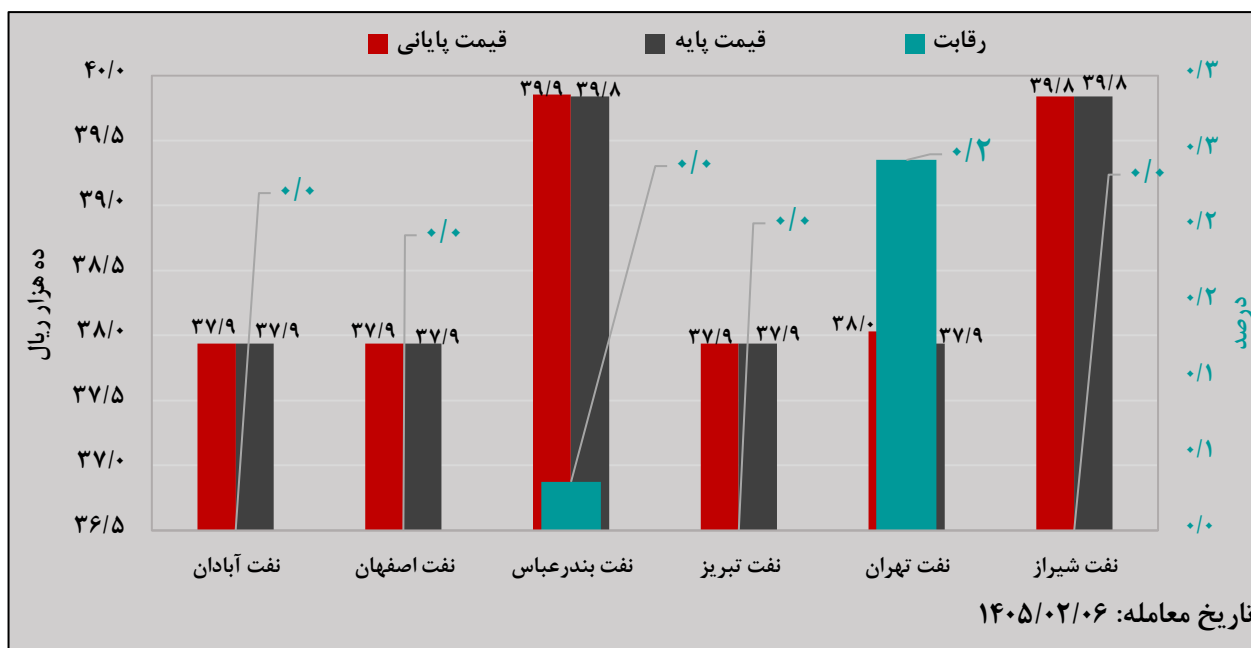
شکل ۲. وضعیت عرضه و تقاضای وکیوم باتوم به تفکیک تولیدکننده‌ها؛ هفته دوم اردیبهشت ۱۴۰۵

مأخذ: بورس کالای ایران.

در کنار نگاه به عملکرد تفکیکی برای هر شش پالایشگاه، نگاه به مجموع عرضه و تقاضای این پالایشگاه‌ها نشان می‌دهد که عرضه و کیوم باتوم پالایشگاهی ۱۵ هزار تن بیشتر از تقاضای ثبت شده برای این محصول در بورس کالای ایران در هفته یادشده بوده است. همچنین، علاوه بر بررسی وضعیت عرضه و تقاضای و کیوم باتوم در بورس کالا برای هفته دوم اردیبهشت‌ماه، وضعیت رقابت بر سر قیمت پایانی در معاملات انجام شده در بورس کالا نیز در ادامه ارائه می‌شود. میزان رقابت قیمتی برای و کیوم باتوم معامله شده‌ی شش شرکت یادشده در بورس کالا برای هفته دوم اردیبهشت‌ماه در شکل زیر نمایش داده شده است.

شکل ۳. میزان رقابت قیمتی و کیوم باتوم به تفکیک تولیدکننده‌ها؛ هفته دوم اردیبهشت ۱۴۰۵

مأخذ: محاسبات نگارنده گزارش براساس داده‌های بورس کالای ایران.

با توجه به شکل بالا، در هفته دوم اردیبهشت‌ماه برای و کیوم باتوم تولیدی هر شش پالایشگاه با رقابت‌های قیمتی تقریباً برابر صفر مواجه بوده‌ایم، به طوری که رقابت بر سر قیمت پایانی و کیوم باتوم برای پنج پالایشگاه تولیدکننده (نفت آبادان، نفت اصفهان، نفت بندرعباس، نفت تبریز و نفت شیراز) برابر صفر بوده و تنها برای پالایشگاه نفت تهران رقابت قیمتی ناچیزی به میزان ۰/۲ درصد به ثبت رسیده است.

در نهایت، در هفته دوم اردیبهشت‌ماه ۱۴۰۵، معاملات و کیوم باتوم در بورس کالای ایران با حضور شش پالایشگاه اصلی کشور در فضایی نسبتاً متعادل دنبال شد. مجموع عرضه کمی بیش‌تر از تقاضا بود و تنها در پالایش نفت اصفهان مازاد عرضه قابل توجهی به چشم می‌خورد. با این حال، اختلاف میان عرضه و تقاضا در سایر شرکت‌ها ناچیز بود و نشانه از ثبات نسبی بازار داشت. همچنین رقابت قیمتی در معاملات تقریباً وجود نداشت؛ به جز پالایشگاه نفت تهران که با نوسان خفیف ۰/۲ درصدی از سایرین متمایز شد. در نتیجه، بازار و کیوم باتوم در این بازه آرام، با رفتار متوازن تولیدکنندگان و ثبات در قیمت‌ها همراه بوده است.

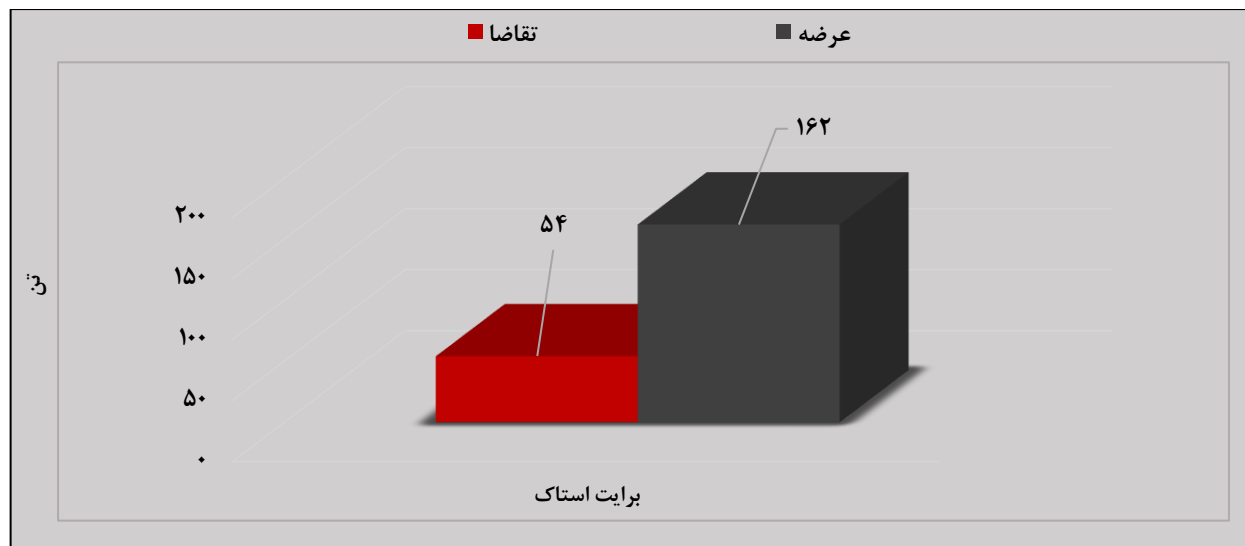
۳. روغن پایه

روغن پایه هفته دوم اردیبهشت ۱۴۰۵ توسط چهار تولیدکننده، نفت ایرانول (تهران)، نفت بهران، نفت پارس و نفت سپاهان در بورس کالای ایران عرضه شد که در ادامه مروری بر عملکرد این تولیدکننده‌ها در هفته مذکور خواهیم داشت.

۳-۱. روغن پایه؛ نفت ایرانول

در هفته دوم اردیبهشت ماه مجموعه نفت ایرانول، نفت ایرانول تهران، تنها یک نوع روغن پایه برای استاک را در بورس کالای ایران عرضه کرد. در هفته مذکور شرکت نفت ایرانول آبادان هیچ عرضه روغن پایه‌ای در بورس کالا نداشته است. وضعیت عرضه و تقاضا روغن پایه برای استاک شرکت نفت ایرانول تهران برای هفته دوم اردیبهشت ۱۴۰۵ در شکل زیر قابل مشاهده است. همانطور که می‌بینیم، نفت ایرانول تهران به میزان ۱۰۸ تن مازاد بر تقاضای ثبت شده برای روغن پایه برای استاک عرضه داشته است.

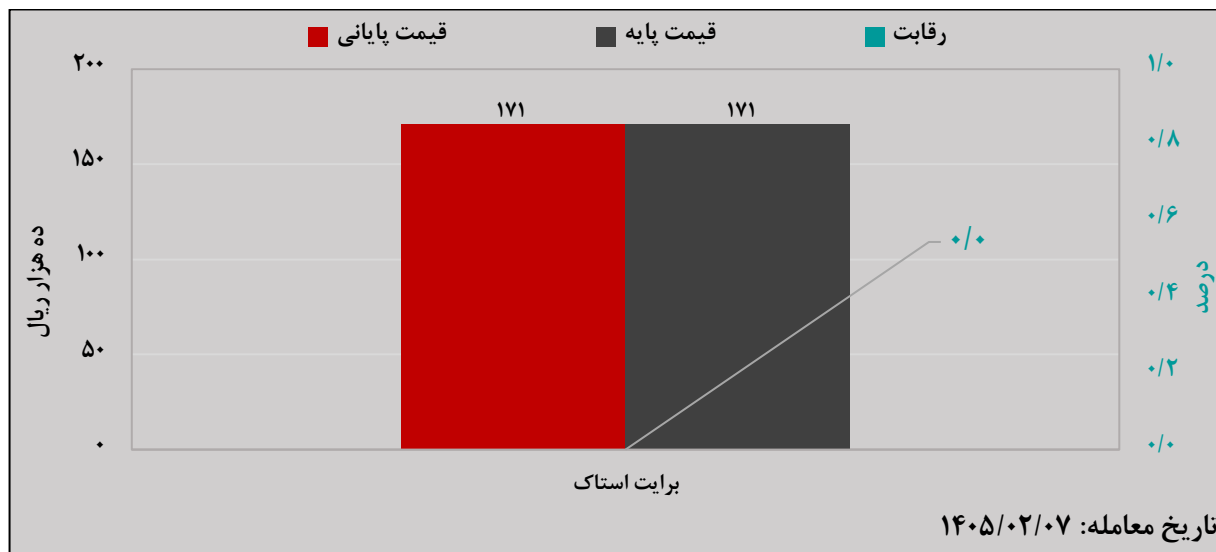
شکل ۴. وضعیت عرضه و تقاضای روغن پایه شرکت نفت ایرانول تهران؛ هفته دوم اردیبهشت ۱۴۰۵

مأخذ: بورس کالای ایران.

همچنین، بررسی قیمت پایانی معامله و قیمت پایه عرضه روغن پایه برای استاک شرکت مذکور نشان می‌دهد که در هفته دوم اردیبهشت روغن پایه یادشده هیچ رقابت قیمتی را تجربه نکرده است.

شکل ۵. میزان رقابت قیمتی انواع روغن پایه شرکت نفت ایرانول تهران؛ هفته دوم اردیبهشت ۱۴۰۵

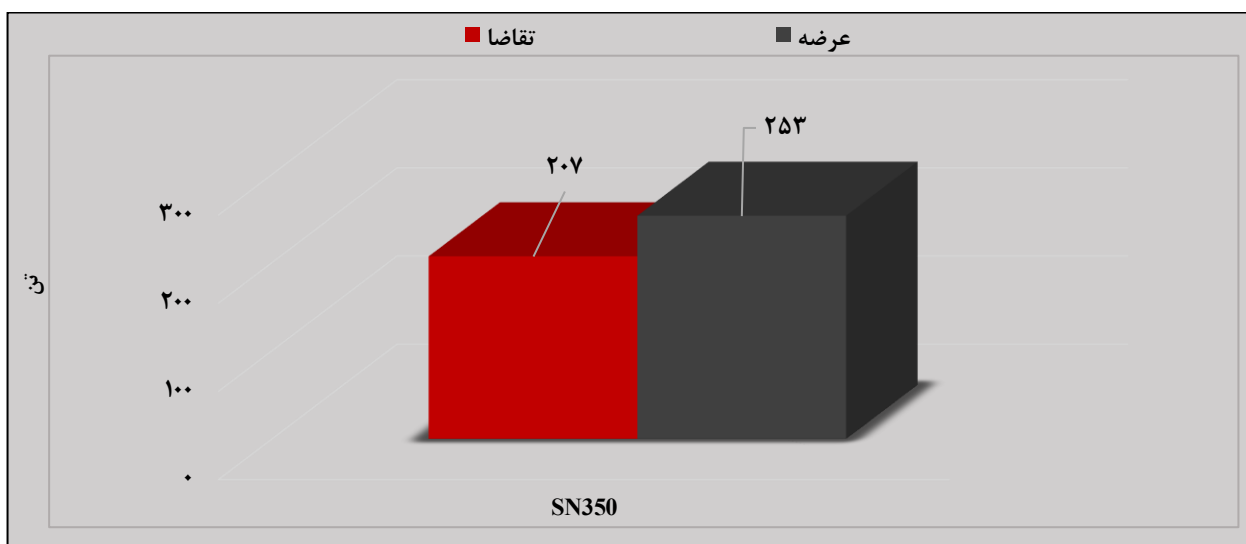

مأخذ: محاسبات نگارنده گزارش براساس داده‌های بورس کالای ایران.

۲-۳. روغن پایه؛ نفت بهران

شرکت نفت بهران در هفته دوم اردیبهشت‌ماه ۱۴۰۵ تنها یک نوع روغن پایه، SN350، را در بورس کالای ایران عرضه کرد. وضعیت عرضه و تقاضای این محصول در شکل زیر نشان داده شده است. همان‌طور که مشاهده می‌شود، برای این تک محصول، مقداری مازاد عرضه نسبت به تقاضای ثبت‌شده وجود داشته است؛ به‌طوری که عرضه SN350 معادل ۴۶ تن بیش از تقاضای برای آن در بورس کالا بوده است.

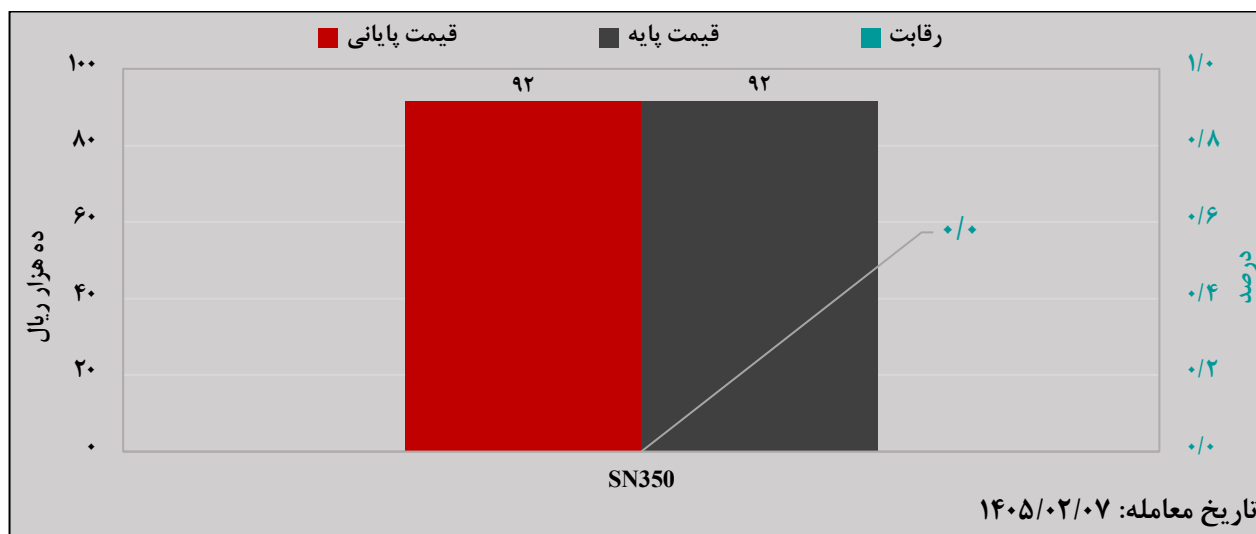
شکل ۶. وضعیت عرضه و تقاضای روغن پایه شرکت نفت بهران؛ هفته دوم اردیبهشت ۱۴۰۵

مأخذ: بورس کالای ایران.

همچنین، بررسی قیمت پایانی معامله و قیمت پایه عرضه روغن پایه تولیدی شرکت نفت بهران (SN350) در بورس کالا طی هفته دوم اردیبهشت‌ماه نشان می‌دهد که هیچ رقابت قیمتی برای این محصول در این بازه وجود نداشته است.

شکل ۷. میزان رقابت قیمتی روغن پایه SN350 شرکت نفت بهران؛ هفته دوم اردیبهشت ۱۴۰۵

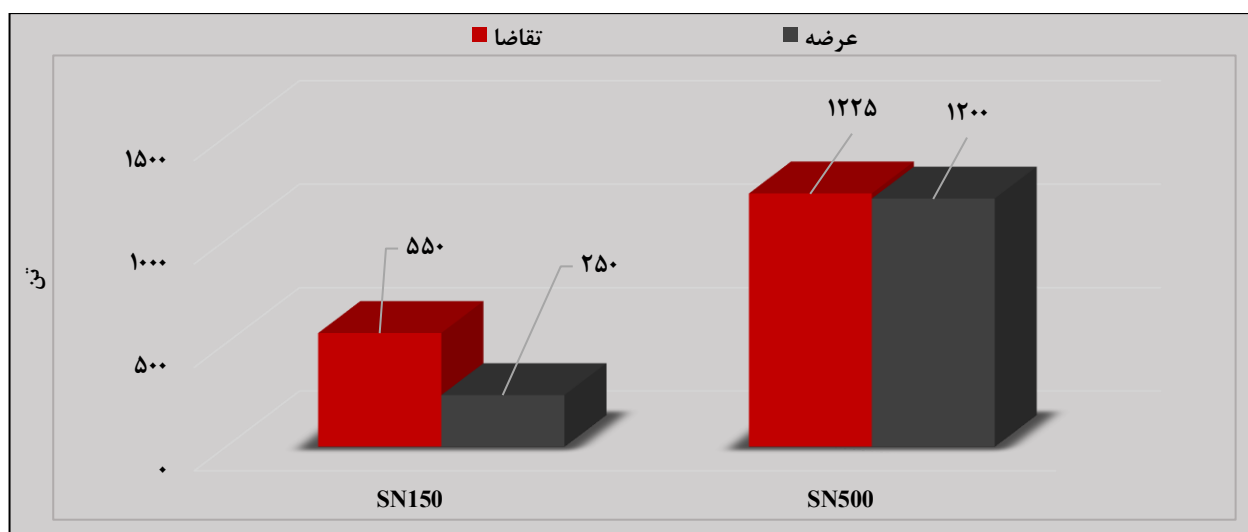

مأخذ: محاسبات نگارنده گزارش براساس داده‌های بورس کالای ایران.

۳-۳. روغن پایه؛ نفت پارس

نفت پارس در هفته دوم اردیبهشت‌ماه ۱۴۰۵ دو نوع روغن پایه، SN150 و SN500، را در بورس کالای ایران عرضه کرد. در شکل زیر وضعیت عرضه و تقاضای هر دو نوع روغن پایه در بورس برای هفته مذکور آمده است. همانطور که مشاهده می‌شود، میزان تقاضای ثبت‌شده در هفته دوم اردیبهشت‌ماه برای SN150 نفت پارس بیش از ۲ برابر عرضه آن و در مقابل برای SN500 میزان تقاضای ثبت‌شده در بورس کالا تنها به اندازه ۲۵ تن بیش از عرضه آن بوده است.

شکل ۸. وضعیت عرضه و تقاضای انواع روغن پایه شرکت نفت پارس؛ هفته دوم اردیبهشت ۱۴۰۵

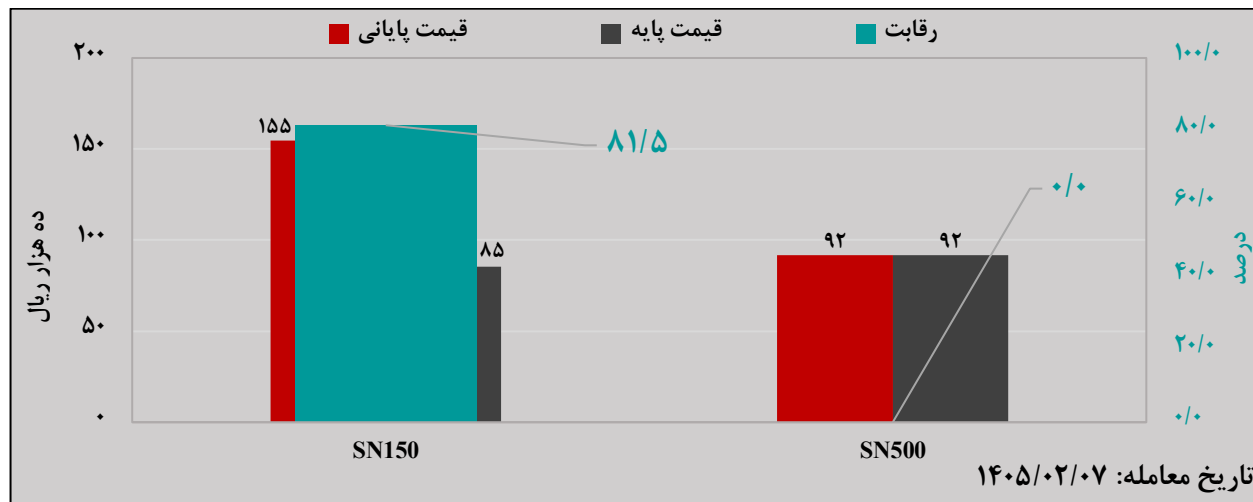

مأخذ: بورس کالای ایران.

همچنین، بررسی قیمت‌های پایانی معاملات و قیمت‌های پایه روغن پایه‌های عرضه شده توسط شرکت نفت پارس در بورس کالای ایران طی بازه زمانی مورد بررسی، نشان می‌دهد که تنها روغن پایه SN150 در بورس کالا با توجه به فشار

تقاضای یادشده با رقابت قیمتی قابل توجهی به اندازه ۸۱/۵ درصد مواجه بوده و برای روغن پایه SN500 با توجه به تناسب نسبی میان عرضه و تقاضا هیچ رقابت قیمتی وجود نداشته است.

شکل ۹. میزان رقابت قیمتی انواع روغن پایه شرکت نفت پارس؛ هفته دوم اردیبهشت ۱۴۰۵

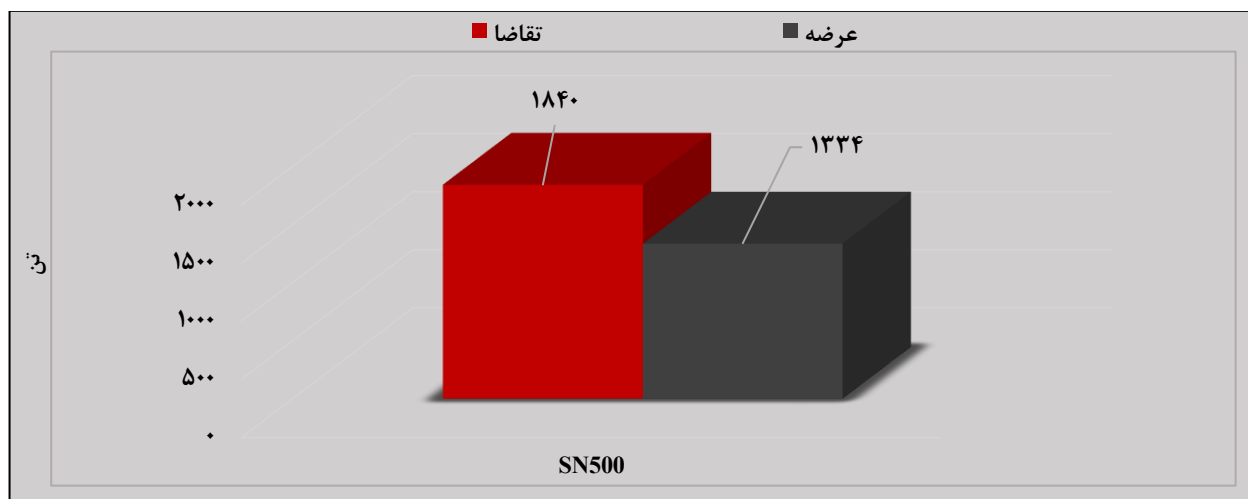

مأخذ: محاسبات نگارنده گزارش براساس داده‌های بورس کالای ایران.

۳-۴. روغن پایه؛ نفت سپاهان

این مجموعه در هفته دوم اردیبهشت‌ماه سال جاری تنها یک نوع روغن پایه SN500 را در بورس کالای ایران عرضه کرد؛ که در نمودار زیر وضعیت عرضه و تقاضای آن در بورس کالا قابل مشاهده است. این محصول در بازه‌ی مذکور عرضه‌ای کمتر از تقاضای ثبت‌شده برای آن در بورس کالا، به میزان ۲۰۶ تن، داشته است.

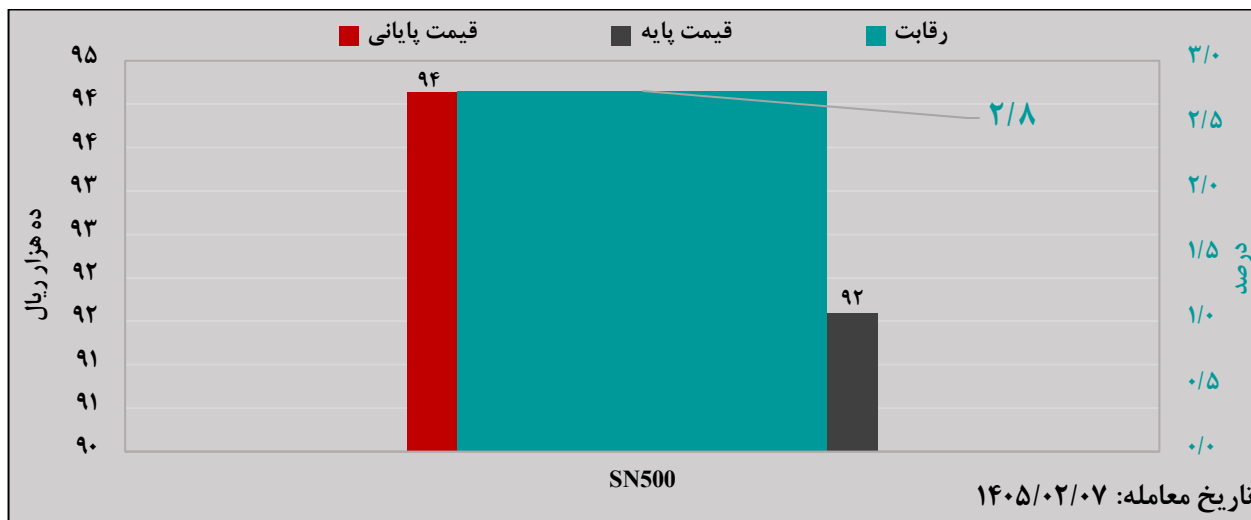
شکل ۱۰. وضعیت عرضه و تقاضای روغن پایه شرکت نفت سپاهان؛ هفته دوم اردیبهشت ۱۴۰۵

مأخذ: بورس کالای ایران.

همچنین، بررسی قیمت پایانی و قیمت پایه عرضه روغن پایه SN500 این شرکت در بورس کالا طی هفته مذکور نشان می‌دهد که تک روغن پایه عرضه‌شده توسط مجموعه نفت سپاهان طی معامله انجام‌شده رقابت قیمتی بسیار اندک به میزان ۲/۸ درصد را تجربه کرده است.

شکل ۱۱. میزان رقابت قیمتی روغن پایه SN500 شرکت نفت سپاهان؛ هفته دوم اردیبهشت ۱۴۰۵

مأخذ: محاسبات نگارنده گزارش براساس داده‌های بورس کالای ایران.

در نهایت، در هفته دوم اردیبهشت‌ماه ۱۴۰۵، بازار معاملات روغن پایه در بورس کالا با حضور چهار تولیدکننده اصلی (نفت ایرانول، نفت بهران، نفت پارس و نفت سپاهان) شاهد وضعیت‌های متنوعی از عرضه، تقاضا و رقابت قیمتی بود. نفت ایرانول و نفت بهران، با مازاد عرضه جزئی نسبت به تقاضا، معاملات خود را بدون رقابت قیمتی پشت سر گذاشتند. در مقابل، نفت پارس با تقاضای بالا برای گرید SN150 مواجه شد که منجر به رقابت قیمتی قابل توجه ۸۱/۵ درصدی گردید، هرچند گرید SN500 این شرکت به دلیل تعادل عرضه و تقاضا بدون رقابت معامله شد. نفت سپاهان نیز با کمبود عرضه نسبت به تقاضا برای SN500 روبرو بود و تنها با ۲/۸ درصد رقابت قیمتی مواجه شد. در مجموع، این هفته بازاری آرام اما پویا از نظر توازن عرضه و تقاضا و سطوح مختلف رقابت قیمتی را به نمایش گذاشت، که نشان‌دهنده نقش تعیین‌کننده پویایی عرضه و تقاضا در شکل‌دهی به معاملات و قیمت‌ها است.

۴. اسلاک واکس

اسلاک واکس در هفته دوم اردیبهشت ۱۴۰۵ تنها توسط دو تولیدکننده، نفت ایرانول (تهران و آبادان) و نفت پارس، در بورس کالای ایران عرضه شد. همچنین، عرضه‌ی کالای پارافین واکس نیز توسط نفت سپاهان انجام شد که در ادامه مروری بر عملکرد هر تولیدکننده در این بازه خواهیم داشت.

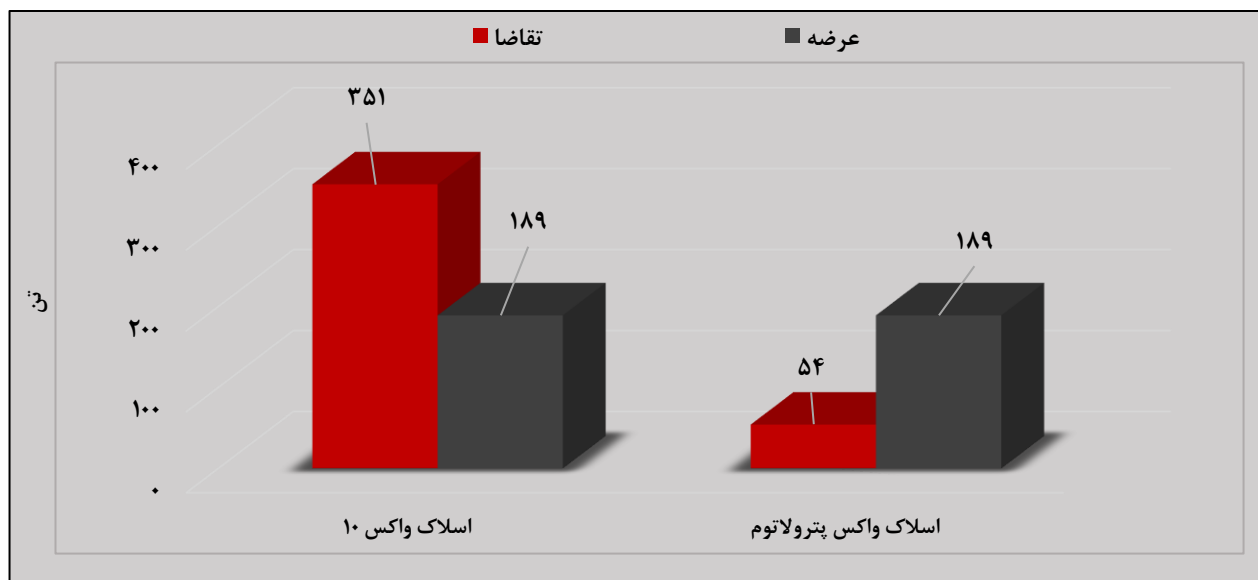
۴-۱. اسلاک واکس؛ نفت ایرانول

این مجموعه در هفته دوم اردیبهشت سال ۱۴۰۵ سه نوع اسلاک واکس را در بورس کالای ایران عرضه کرد؛ که عبارتند از: اسلاک واکس ۱۰، اسلاک واکس پترولاتوم (نفت ایرانول تهران) و اسلاک واکس ۱۰ (نفت ایرانول آبادان). در ادامه وضعیت عرضه و تقاضای انواع اسلاک واکس و رقابت قیمتی آنها برای هر یک از شرکت‌های نفت ایرانول تهران و نفت ایرانول آبادان ارائه خواهد شد.

۱-۱-۴. اسلاک واکس؛ نفت ایرانول تهران

نفت ایرانول تهران در هفته دوم اردیبهشت‌ماه سال جاری دو نوع اسلاک واکس در بورس کالا عرضه کرد؛ که پیش‌تر به آن‌ها اشاره کردیم. در شکل زیر حجم عرضه و تقاضا برای اسلاک واکس‌های یادشده در بورس کالای ایران در بازه‌ی مذکور آمده است. مطابق با این شکل، در هفته مورد بررسی عرضه اسلاک واکس ۱۰ به میزان ۱۶۲ تن کمتر از تقاضای ثبت‌شده برای آن در بورس کالا بوده است. این در حالی است که برای اسلاک واکس پترولاتوم نفت ایرانول تهران در هفته یادشده به میزان ۱۳۵ تن مازاد عرضه (عرضه ۳/۵ برابر تقاضا) در بورس کالا به ثبت رسیده است.

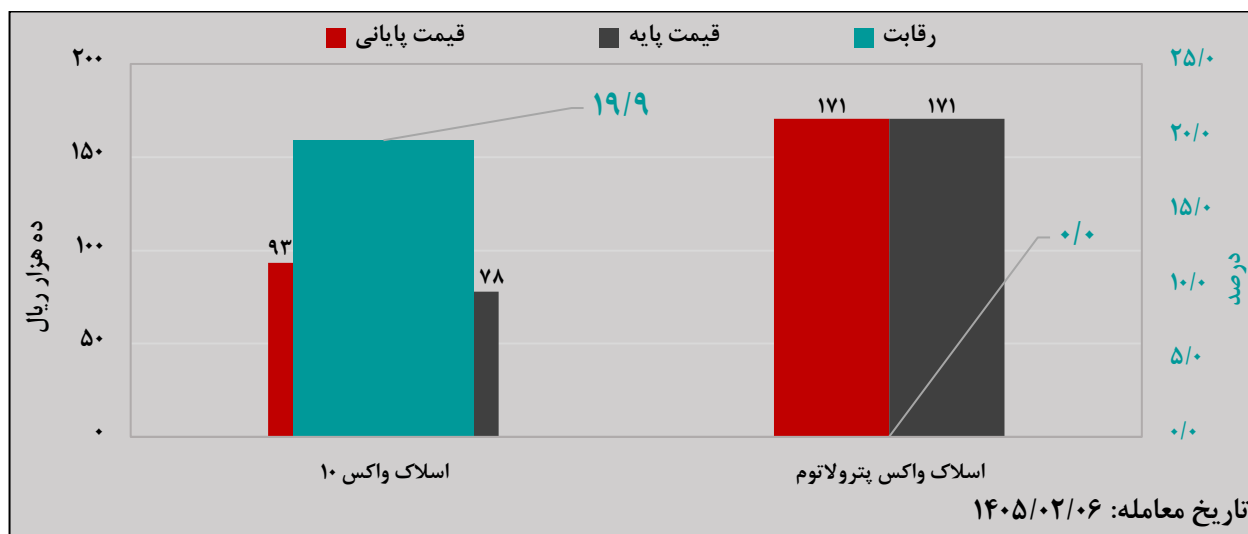
شکل ۱۲. وضعیت عرضه و تقاضای انواع اسلاک واکس شرکت نفت ایرانول تهران؛ هفته دوم اردیبهشت ۱۴۰۵

مأخذ: بورس کالای ایران.

همچنین، شکل زیر نشان‌دهنده میزان رقابت بین قیمت‌های پایانی و قیمت‌های پایه انواع اسلاک واکس معامله‌شده شرکت نفت ایرانول تهران در بورس کالای ایران است. همان‌طور که مشاهده می‌شود، در طول هفته مورد بررسی، مطابق با رفتار عرضه و تقاضای دو نوع اسلاک واکس تولیدی نفت ایرانول تهران، اسلاک واکس ۱۰ متناسب با فشار تقاضای موجود برای آن با رقابت قیمتی معادل ۱۹/۹ درصد مواجه بوده و اسلاک واکس پترولاتوم به سبب مازاد عرضه قابل توجه برای این کالا بدون رقابت قیمتی در بورس کالا معامله شده است.

شکل ۱۳. میزان رقابت قیمتی انواع اسلاک واکس شرکت نفت ایرانول تهران؛ هفته دوم اردیبهشت ۱۴۰۵

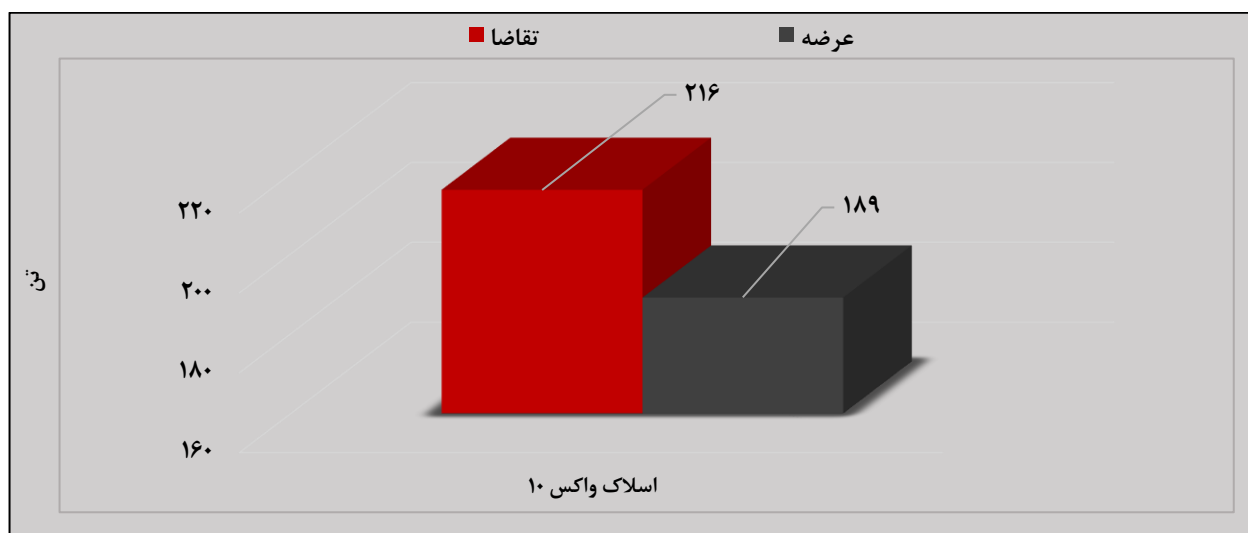

مأخذ: محاسبات نگارنده گزارش براساس داده‌های بورس کالای ایران.

۲-۱-۴. اسلاک واکس؛ نفت ایرانول آبادان

شرکت نفت ایرانول آبادان در هفته دوم اردیبهشت‌ماه ۱۴۰۵ تنها یک گرید اسلاک واکس، یعنی اسلاک واکس ۱۰، را در بورس کالای ایران عرضه کرده است. وضعیت عرضه و تقاضای این محصول در بازه زمانی یادشده در شکل زیر ارائه شده است. مطابق با داده‌های شکل، در هفته مورد بررسی، حجم عرضه اسلاک واکس ۱۰ تولیدی این شرکت در بورس کالا متناسب با تقاضای ثبت‌شده برای آن نبوده و با ۲۷ تن کسری مواجه بوده است.

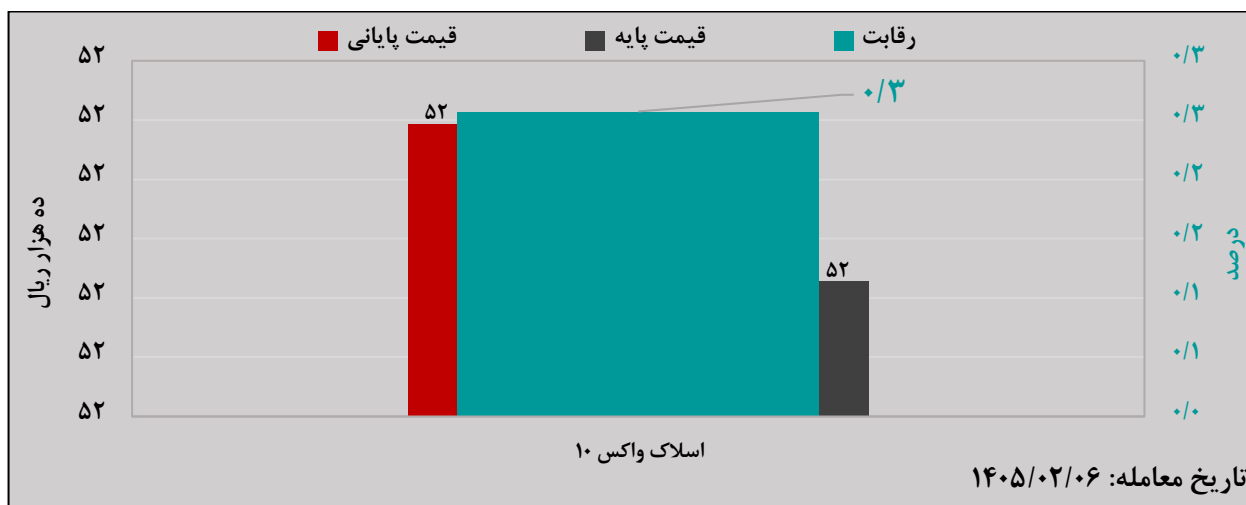
شکل ۱۴. وضعیت عرضه و تقاضای اسلاک واکس شرکت نفت ایرانول آبادان؛ هفته دوم اردیبهشت ۱۴۰۵

مأخذ: بورس کالای ایران.

همچنین، میزان رقابت بین قیمت پایانی و قیمت پایه برای اسلاک واکس ۱۰ شرکت نفت ایرانول آبادان در شکل زیر قابل مشاهده است. همان‌طور که مشاهده می‌شود، به سبب فشار تقاضای نسبی برای این محصول در معاملات، طی تک نوبت عرضه آن در بورس رقابت قیمتی اندکی به میزان ۰/۳ درصد به ثبت رسیده است.

شکل ۱۵. میزان رقابت قیمتی اسلاک واکس ۱۰ شرکت نفت ایرانول آبادان؛ هفته دوم اردیبهشت ۱۴۰۵

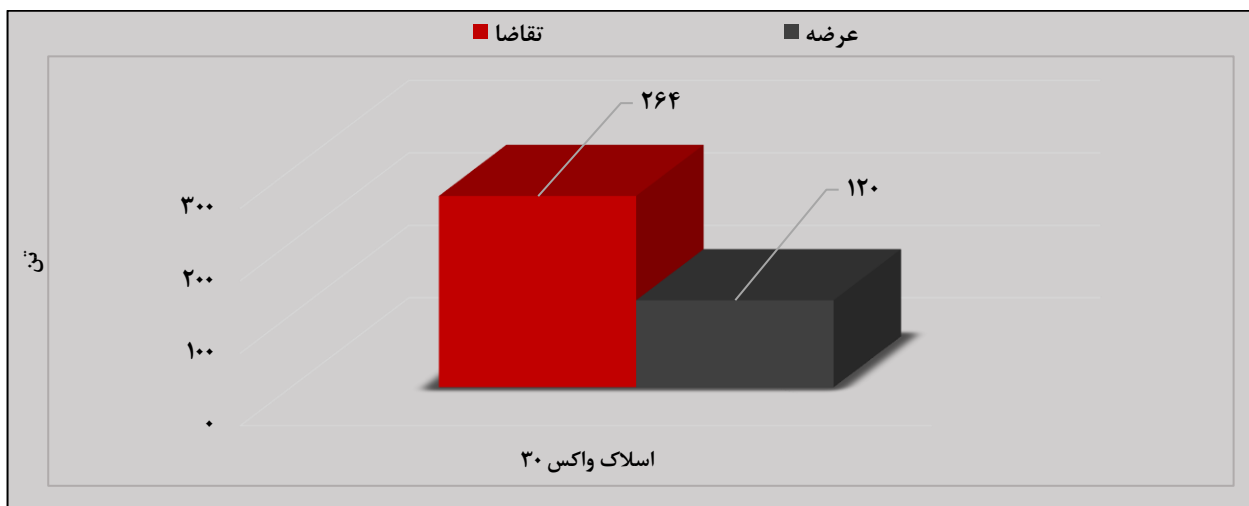

مأخذ: محاسبات نگارنده گزارش براساس داده‌های بورس کالای ایران.

۲-۴. اسلاک واکس؛ نفت پارس

نفت پارس در هفته دوم اردیبهشت سال ۱۴۰۵ تنها یک نوع اسلاک واکس، اسلاک واکس ۳۰، را در بورس کالای ایران عرضه کرد. شکل زیر وضعیت عرضه و تقاضای اسلاک واکس یادشده توسط نفت پارس را در بورس کالای ایران در بازه‌ی مذکور نشان می‌دهد. مشاهده می‌شود که در هفته دوم اردیبهشت‌ماه، تقاضا در بورس کالا برای این نوع از اسلاک واکس ۲/۲ برابر عرضه‌ی آن در سامانه یادشده بوده است.

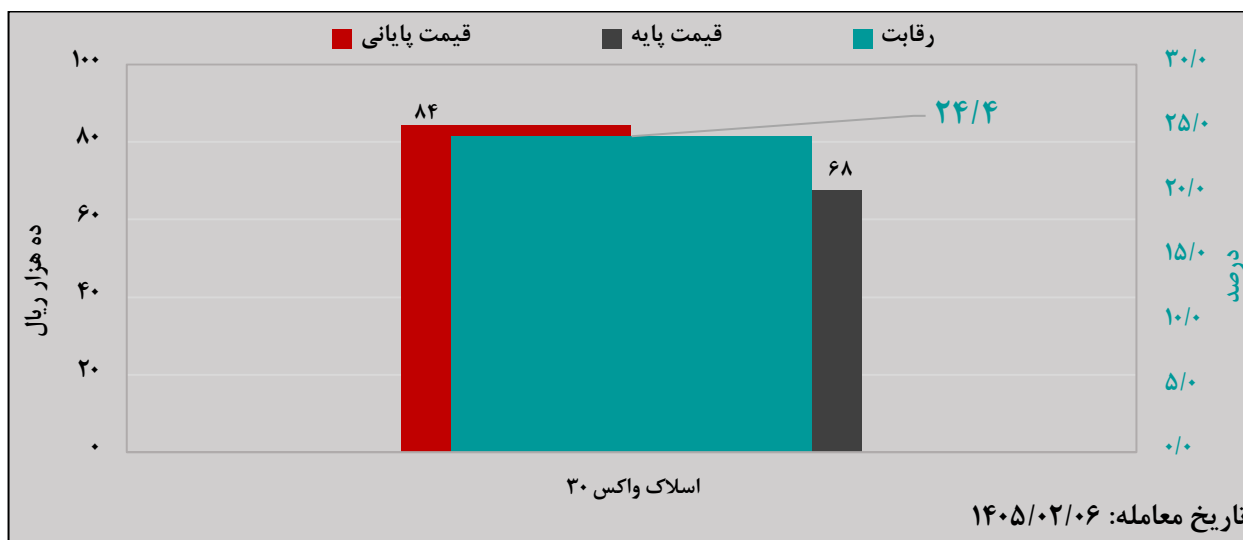
شکل ۱۶. وضعیت عرضه و تقاضای اسلاک واکس شرکت نفت پارس؛ هفته دوم اردیبهشت ۱۴۰۵

مأخذ: بورس کالای ایران.

مطابق شکل زیر، بررسی قیمت پایانی معامله و قیمت پایه عرضه اسلاک واکس ۳۰ در معاملات بورس کالای ایران طی هفته دوم اردیبهشت‌ماه سال جاری نشان می‌دهد که درصد رقابت قیمتی برای این محصول معادل ۲۴/۴ درصد بوده است؛ که می‌توان آن را بازخوردی از فشار تقاضای قابل توجه برای این کالا در هفته مذکور دانست.

شکل ۱۷. میزان رقابت قیمتی اسلاک واکس ۳۰ شرکت نفت پارس؛ هفته دوم اردیبهشت ۱۴۰۵

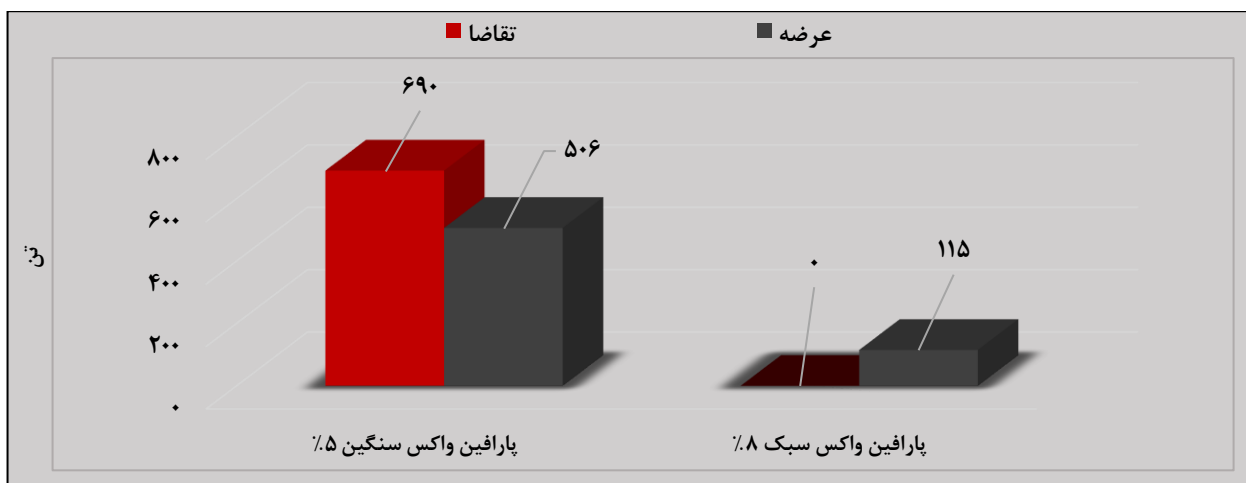

مأخذ: محاسبات نگارنده گزارش براساس داده‌های بورس کالای ایران.

۳-۴. پارافین واکس؛ نفت سپاهان

مجموعه نفت سپاهان در هفته دوم اردیبهشت‌ماه سال ۱۴۰۵ دو نوع پارافین واکس، پارافین واکس سنگین ۵٪ و پارافین واکس سبک ۸٪، را در بورس کالای ایران عرضه کرد. در شکل زیر حجم عرضه و تقاضا برای این محصولات در بازه یادشده قابل مشاهده است. همانطور که می‌بینیم، عرضه پارافین واکس سنگین ۵٪ نسبت به تقاضای ثبت‌شده برای آن در بورس کالا به میزان ۱۸۴ تن کسری داشته و پارافین واکس سبک ۸٪ با وجود عرضه‌ای به میزان ۱۱۵ تن هیچ تقاضایی در بورس کالا برای آن به ثبت نرسیده است.

شکل ۱۸. وضعیت عرضه و تقاضای انواع پارافین واکس شرکت نفت سپاهان؛ هفته دوم اردیبهشت ۱۴۰۵

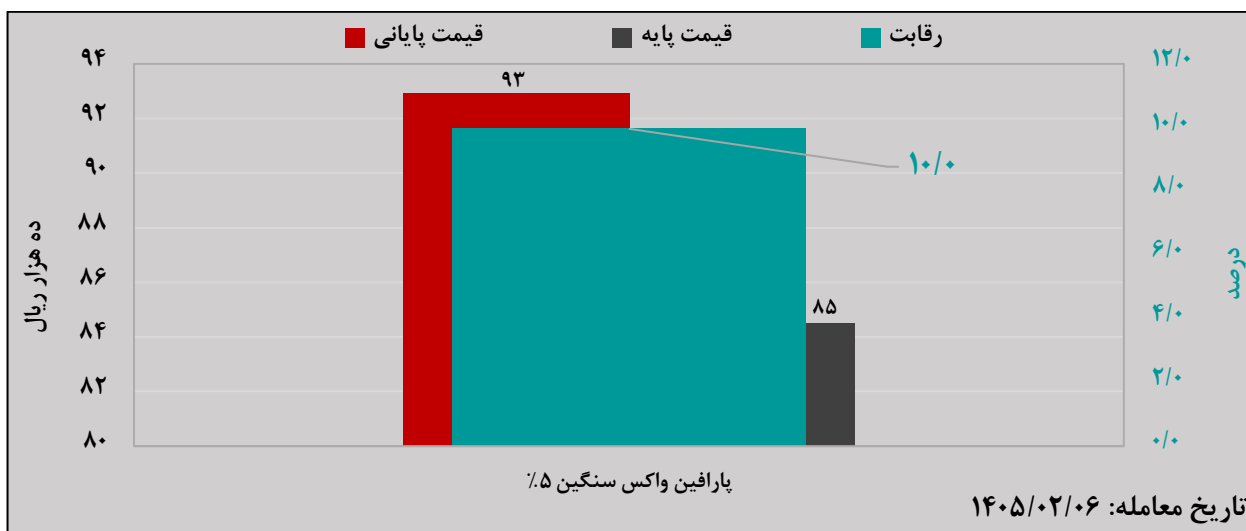

مأخذ: بورس کالای ایران.

شکل زیر وضعیت رقابت قیمتی پارافین واکس سنگین ۵٪ را در هفته دوم اردیبهشت سال جاری نمایش می‌دهد. بررسی قیمت پایانی میانگین موزون و قیمت پایه عرضه پارافین واکس سنگین ۵٪ در بورس کالای ایران نشان می‌دهد که نفت

سپاهان طی معامله انجام شده به میزان ۱۰ درصد رقابت قیمتی داشته است؛ که این مسأله نشان می‌دهد که رفتار قیمتی محصول نام برده از وضعیت عرضه و تقاضای آن تأثیر پذیرفته است. همچنین، پارافین واکس سبک ۸٪ این شرکت به دلیل نبود تقاضا و در نتیجه عدم شکل‌گیری معامله برای آن در بازه مورد نظر، بحث رقابت قیمتی برای آن مطرح نیست.

شکل ۱۹. میزان رقابت قیمتی انواع پارافین واکس شرکت نفت سپاهان؛ هفته دوم اردیبهشت ۱۴۰۵

مأخذ: محاسبات نگارنده گزارش براساس داده‌های بورس کالای ایران.

در نهایت، در هفته دوم اردیبهشت‌ماه ۱۴۰۵، بازار معاملات اسلاک واکس و پارافین واکس در بورس کالا، تصویری چندوجهی از پویایی عرضه و تقاضا و رقابت قیمتی را به نمایش گذاشت. در این میان، تقاضای فزاینده برای اسلاک واکس ۳۰ شرکت نفت پارس، رقابت قیمتی ۲۴/۴ درصدی را به همراه داشت و گرید اسلاک واکس ۱۰ شرکت نفت ایرانول (تهران و آبادان) نیز به ترتیب شاهد رقابت ۱۹/۹ و ۰/۳ درصدی بود. در نقطه مقابل، اسلاک واکس پترولاتوم نفت ایرانول تهران به واسطه مازاد عرضه، معامله‌ای بدون رقابت را تجربه کرد. در بخش پارافین واکس، نفت سپاهان برای گرید سنگین ۵٪ با چالش کمبود عرضه و رقابت ۱۰ درصدی مواجه شد، در حالی که گرید سبک ۸٪ آن به دلیل فقدان تقاضا، معامله‌ای نداشت. این روندها در مجموع، نشان‌دهنده نقش محوری تعادل عرضه و تقاضا در تعیین مسیر قیمت‌ها و همچنین اولویت‌بندی محصولات از سوی خریداران در این بازار است.

جمع‌بندی

هفته دوم اردیبهشت ۱۴۰۵، بازار بورس کالای ایران در گروه‌های مختلف محصولات پتروشیمی و پالایشی شاهد نوسانات عرضه و تقاضای قابل توجهی بود. در این دوره، بررسی وضعیت هر محصول نشان‌دهنده تعادل، مازاد یا کمبود عرضه نسبت به تقاضا و نقش مهم رقابت قیمتی در تعیین مسیر بازارها است. در ادامه، ارزیابی هر محصول به صورت مجزا آورده شده است.

۱. میعانات گازی

در هفته دوم اردیبهشت ۱۴۰۵، میعانات گازی توسط دو شرکت «کربنات سدیم کاوه» (عرضه ۱۵۰ تن) و «مجمع گاز پارس جنوبی» (عرضه ۱۲۰ هزار تن) در بورس انرژی عرضه شد، اما برای هر دو مورد تقاضایی ثبت نشد؛ بنابراین معامله‌ای در بورس کالا/انرژی انجام نشد و رقابت قیمتی نیز عملاً مطرح نبود. با وجود عرضه در قیمت‌های پایه تعیین‌شده، نبود خریدار متناظر باعث رکود و فقدان پویایی بازار برای میعانات گازی در این بازه زمانی شد.

۲. وکیوم باتوم

در هفته دوم اردیبهشت ۱۴۰۵، عرضه وکیوم باتوم توسط شش پالایشگاه در بورس کالا عمدتاً با تعادل همراه بود. مجموع عرضه کمی بیش از تقاضا بود (حدود ۱۵ هزار تن)، با مزاد عرضه قابل توجه در پالایشگاه اصفهان (۱۹ هزار تن) و کمترین عرضه از پالایشگاه شیراز. رقابت قیمتی بسیار ناچیز بود و تقریباً صفر گزارش شد، به جز پالایشگاه تهران با رقابت ۰/۲ درصدی. در مجموع، بازار با ثبات قیمتی و تقاضای متعادل همراه بود.

۳. روغن پایه

در هفته دوم اردیبهشت ۱۴۰۵، بازار روغن پایه در بورس کالا شاهد عرضه چهار تولیدکننده بود. نفت ایرانول و نفت بهران با مزاد عرضه جزئی و بدون رقابت قیمتی معامله کردند. نفت پارس، گرید SN150 آن با تقاضای بالا و رقابت قیمتی ۸۱/۵ درصدی مواجه شد، در حالی که SN500 آن بدون رقابت معامله گردید. نفت سپاهان نیز با کمبود عرضه SN500 نسبت به تقاضا، تنها با رقابت ۲/۸ درصدی روبرو شد. در مجموع، بازار با وجود تنوع در عرضه و تقاضا، نسبتاً پویا و با سطوح مختلف رقابت قیمتی همراه بود.

۴. اسلاک واکس

در هفته دوم اردیبهشت ۱۴۰۵، بازار اسلاک واکس و پارافین واکس در بورس کالا شاهد پویایی‌های متفاوتی بود، به طوری که نفت پارس برای اسلاک واکس ۳۰ با تقاضای بالا و رقابت قیمتی ۲۴/۴ درصدی مواجه شد، در حالی که نفت ایرانول تهران برای اسلاک واکس ۱۰ رقابت ۱۹/۹ درصدی و برای پترولاتوم بدون رقابت معامله کرد و نفت ایرانول آبادان نیز برای اسلاک واکس ۱۰ رقابت ۳۰ درصدی داشت. در بخش پارافین واکس، نفت سپاهان برای گرید سنگین ۵٪ با کمبود عرضه و رقابت ۱۰ درصدی روبرو شد، اما گرید سبک ۸٪ این شرکت به دلیل نبود تقاضا معامله نشد؛ در مجموع، توازن عرضه و تقاضا عامل اصلی تعیین‌کننده رقابت قیمتی و اولویت‌بندی محصولات در این بازار بود.

در مجموع، در هفته دوم اردیبهشت ۱۴۰۵، بخش عمده بازارهای مورد بررسی در حالت‌هایی از تعادل و یا مزاد عرضه قرار داشتند، اما نقش تقاضا و رقابت قیمتی در تعیین جهت بازار کاملاً مشهود است. محصولات با تقاضای بالا، مانند اسلاک واکس ۳۰ نفت پارس، روند رقابتی و قیمت‌های قابل توجهی را تجربه کردند، در حالی که در بخش‌هایی مانند پارافین واکس سبک، عرضه بیش از تقاضا و نبود معامله مشخص است. در مجموع، پویایی عرضه و تقاضا، نقش مهمی در تعیین سمت و سوی قیمت و معاملات هر محصول ایفا می‌کند و نشان‌دهنده فعالیت‌های فعال و حساس بازار در این بازه زمانی است.

About us

The section of oil, gas and petro-chemistry is the up-most and first industrial vantage of the country and the pivot of the Economy of Iran. Regarding the importance of this section and the need for coordinating and organizing the most active people in the field of production and exporting oil, gas, and petrochemical products, some forethoughtful and job- makers in the private section of the country decided to come together to fight against the threats by using the opportunity of mass intelligence and potentials.

2023 Iranian Oil, Gas and Petrochemical products exports' association All Rights Reserved.

OPEX Publications

Website: <http://www.opex.ir>

Contact information: <http://www.opex.ir/en/aboutus/contactus>